

ความสัมพันธ์ทางสังคมกับความจริงระหว่างผู้ชมกับตัวแสดงในละครโทรทัศน์ไทย

นางสาวนันทิภา วาริระนิช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-13-0950-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE PARASOCIAL RELATIONSHIP BETWEEN AUDIENCE AND T.V. DRAMA CHARACTER

Miss Nuntipa Wareewanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-13-0950-3

นันทิภา วาวิระนิช : ความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงระหว่างผู้ชมกับตัวแสดงในละครโทรทัศน์
ไทย. (THE PARASOCIAL RELATIONSHIP BETWEEN AUDIENCE AND T.V. DRAMA
CHARACTER.) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร. ศิริชัย ศิริภายะ , 124 หน้า. ISBN 974-13-0950-3

งานวิจัยเรื่อง " ความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงระหว่างผู้ชมกับตัวแสดงในละครโทรทัศน์ไทย " ศึกษาศาความสัมพันธ์ที่ผู้ชมมีต่อตัวแสดงโดยใช้กรอบของความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง ภาพลักษณ์ จินตนาการ และการตัดสินใจทางสังคม เพื่อศึกษาสาเหตุ ลักษณะ การแสดงออก การรักษาและการยุติ ความสัมพันธ์ ระเบียบวิธีวิจัยใช้การวิจัยคุณภาพโดยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ชมละครโทรทัศน์อย่างจริงจัง สุ่มมาเสมอในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี 30 คน และ นักจิตวิทยา 1 คน เทคนิคการวิจัยได้แก่ การสัมภาษณ์ การบันทึกและสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ชมมีความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงกับตัวแสดง โดยมีพื้นฐานจากการมีความสัมพันธ์กับ ตัวละคร
2. ผู้ชมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อตัวละครและตัวแสดงที่ชื่นชอบ และมีความสัมพันธ์เชิงลบ ต่อตัวละครและตัวแสดงที่ไม่ชอบ
3. ภาพลักษณ์ที่ผู้ชมมีต่อตัวแสดง เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของผู้ชมทั้งทางความคิด คำพูด และการกระทำ
4. การรักษาและการเปลี่ยนความสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับภาพลักษณ์ที่ผู้ชมมีต่อตัวแสดง และ ข้อมูลจากสื่อ
5. การขาดการปรากฏตัวทางสื่อเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ชมยุติความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2543

ลายมือชื่อนิสิต..... *Sh. e.*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Sh. M.*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4085081028 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEYWORD : PARASOCIAL / IMAGE / AUDIENCE / DRAMA

NUNTIPA WAREEWANICH : THE PARASOCIAL RELATIONSHIP BETWEEN AUDIENCE AND T.V. DRAMA CHARACTER. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. SIRICHAIR SIRIKAYA, Ph.D. 124 PP. ISBN 974-13-0950-3

The objectives of the study were to describe the relationship between the TV drama audiences and TV drama characters. The study employed various concepts such as parasocial relationship , image , fantasy theme and social judgement theory. The qualitative methods were used thirty key informants and one psychologist were selected.

The results were following :

1. The parasocial relationship between audience and TV drama character was based on the effective relationship to the soap opera character.
2. The audiences had positive relationship with the soap opera and TV drama character whom they liked and had negative relationship with whom they disliked.
3. The TV drama character 's image effected the audience ' s behavior - mental, verbal and manner.
4. The maintenance and the change of the parasocial relationship depended on TV drama character's image and information.
5. The disappearance of the TV drama character was the significant factor of the discontinuous parasocial relationship.

Department Mass communication

Field of study Communication Arts

Academic year 2000

Student 's signature.....*[Handwritten Signature]*.....

Advisor 's signature.....*[Handwritten Signature]*.....

Co-advisor 's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ด้วยความช่วยเหลือ เอาใจใส่อย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย ศิริกายะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ที่ให้ความรู้ความเข้าใจ และให้ความอดทนต่อผู้วิจัยเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ปนัดดา ธนสถิตย์ และรองศาสตราจารย์ภา อุตมฉันทน์ ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการการสอบวิทยานิพนธ์

นอกจากนี้บุคคลผู้ซึ่งผู้วิจัยจะไม่ลืมพระคุณเลยคือ คุณมนฤดี ธาดาอำนวยชัย และพี่ต้อย ผู้ซึ่งให้ความช่วยเหลือและมีส่วนอย่างมากในความสำเร็จครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ-คุณแม่สำหรับปัจจัยในการศึกษาต่อ และขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงที่เฝ้าอดทนรอคอยความสำเร็จของลูก ความสำเร็จในครั้งนี้เกิดขึ้นไม่ได้หากไม่ได้ รับกำลังใจจากบุคคลอันเป็นที่รักของผู้วิจัยอันได้แก่ คุณย่า พี่เอ พี่ฝน พี่ปุ๊ และป๊อบ และขอ ขอบคุณจาก ใจจริง ไปยังคุณกิตาพนธ์ วารีระนิช น้องชายของผู้วิจัยผู้ซึ่งเอื้อเฟื้อให้ความช่วยเหลือในการเดินทาง

ขอบคุณ เพื่อน ๆ ฝรั่งเศษ มช. รหัส 36 ที่ให้กำลังใจ โดยเฉพาะ บรีง น้ำ และเอ ขอขอบคุณ คุณรณชัย โพรทาทิโธสำหรับข้อชี้แนะ และความช่วยเหลือ

สุดท้ายผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย เป็นอย่างสูง

นันทิพา วารีระนิช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหำนำวิจัย.....	6
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.5 ข้อสันนิษฐานในการวิจัย.....	8
1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	8
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง.....	10
2.2 แนวคิดเรื่อง Image และ Fantasy Theme	17
2.3 Social Judgement Theory.....	20
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	25
3.1 แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	25
3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
3.3 การนำเสนอข้อมูล.....	43
4 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง ระหว่างผู้ชมและตัวแสดงในละครโทรทัศน์.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 ลักษณะความสัมพันธ์และการแสดงออกซึ่ง ความสัมพันธ์ทางสังคมที่ความจริง.....	64
6 การรักษาความสัมพันธ์และการยุติความสัมพันธ์.....	86
7 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	94
รายการอ้างอิง.....	98
ภาคผนวก.....	100
ประวัติผู้วิจัย.....	124

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 : แสดงปัจจัยที่ทำให้ผู้ชมเลือกชมละครโทรทัศน์.....	52
ตาราง 2 : เปรียบเทียบการแสดงออกที่ผู้ชมมีต่อตัวละคร และตัวแสดงในละครโทรทัศน์ไทย.....	84